

Piątek, 26 października 2012 r.

Innowacyjne instrumenty finansowe w kontekście kolejnych wieloletnich ram finansowych

P7_TA(2012)0404

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 października 2012 r. w sprawie innowacyjnych instrumentów finansowych w kontekście następných wieloletnich ram finansowych (2012/2027(INI))

(2014/C 72 E/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikaty Komisji zatytułowane „Budżet z perspektywy Europy 2020” (COM(2011)0500), „Ramy dla nowej generacji innowacyjnych instrumentów finansowych – unijnych platform instrumentów kapitałowych i dłużnych” (COM(2011)0662) („komunikaty w sprawie instrumentów finansowych”), „Pakiet na rzecz rozwoju zintegrowanych infrastruktur europejskich” (COM(2011)0676), „Plan działania na rzecz ułatwienia dostępu do finansowania dla MŚP” (COM(2011)0870) oraz „Etap pilotażowy realizacji inicjatywy w zakresie obligacji projektowych w ramach strategii Europa 2020” (COM(2011)0660),
- uwzględniając wnioski Komisji, w szczególności wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (COM(2011)0398), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reguł finansowych mających zastosowanie do budżetu rocznego Unii (COM(2010)0815), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego decyzję nr 1639/2006/WE ustanawiającą Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013) oraz rozporządzenie (WE) nr 680/2007 ustanawiające ogólne zasady przyznawania pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych i energetycznych (COM(2011)0659), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) (COM(2011)0809), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (2014–2020) (COM(2011)0834), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia programu „Kreatywna Europa” (COM(2011)0785), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „ERASMUS DLA WSZYSTKICH” Program UE na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu (COM(2011)0788), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” (COM(2011)0665), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Programu Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych (COM(2011)0609), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 (COM(2011)0615/2),
- uwzględniając dokumenty robocze służb Komisji zatytułowane „Financial Instruments in Cohesion Policy” (SWD(2012)0036) (Instrumenty finansowe w polityce spójności) oraz „Elementy wspólnych ram strategicznych na lata 2014-2020 dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego” (SWD(2012)0061) („Wspólne ramy strategiczne dla funduszy strukturalnych i funduszy spójności”),
- uwzględniając raport specjalny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 4/2011 dotyczący kontroli systemu poręczeń dla MŚP i nr 2/2012 dotyczący instrumentów finansowych na rzecz MŚP współfinansowanych przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, jak również opinię Trybunału Obrachunkowego nr 7/2011 w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych i funduszy spójności,

Piątek, 26 października 2012 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 czerwca 2011 r. zatytułowaną „Inwestowanie w przyszłość: nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) na rzecz Europy konkurencyjnej, zrównoważonej i sprzyjającej integracji społecznej” ⁽¹⁾ oraz swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego: zalecenia dotyczące działań i inicjatyw do podjęcia ⁽²⁾,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej oraz opinie Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz Komisji Rozwoju Regionalnego (A7-0270/2012),
- A. mając na uwadze, że od początku XXI w. instytucje unijne opracowały szereg innowacyjnych instrumentów finansowych opartych na mechanizmach łączących dotacje wypłacane z budżetu Unii oraz finansowanie publiczne i/lub prywatne w celu zwiększenia dostępnego nakładu inwestycyjnego na rzecz realizacji strategicznych celów Unii;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z punktem 49 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami, uzgodniono, że „instytucje zgadzają się, że wprowadzenie mechanizmu współfinansowania jest niezbędne w celu wzmocnienia efektu dźwigni, jaki wywołuje uruchomienie środków z budżetu Unii Europejskiej poprzez zwiększenie zachęt do finansowania. Instytucje te zgadzają się wspierać rozwój odpowiednich wieloletnich instrumentów finansowych poprzez działania zachęcające inwestorów publicznych i prywatnych”.
- C. mając na uwadze, że szacuje się, iż obecnie ok. 1,3 % budżetu Unii przeznaczane jest na instrumenty finansowe, przy czym realizując wieloletnie ramy finansowe (WRF) na lata 2007–2013, Unia opracowała 14 takich instrumentów w ramach polityk wewnętrznych (3 miliardy euro w dziale 1a, tj. 3,4 % dostępnego budżetu i ok. 5,9 miliarda euro w ramach polityki regionalnej i spójności) oraz 11 w ramach polityk zewnętrznych (1,2 miliarda euro, tj. 2,2 % budżetu działu 4, nie licząc instrumentów finansowych opracowanych w powiązaniu z Europejskim Funduszem Rozwoju);
- D. mając na uwadze doświadczenie nabyte przez Unię w zakresie zarządzania instrumentami finansowymi oraz liczne opublikowane odpowiednie analizy i porównawcze oceny skutków;
- E. mając na uwadze, że zgodnie ze swoją rezolucją z dnia 8 czerwca 2011 r. zatytułowaną „Inwestowanie w przyszłość: nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) na rzecz Europy konkurencyjnej, zrównoważonej i sprzyjającej integracji społecznej” decyzja w sprawie ram wdrażania innowacyjnych instrumentów finansowych powinna zostać podjęta w drodze zwykłej procedury ustawodawczej, aby zapewnić stały przepływ informacji i udział organu władzy budżetowej odnośnie do wykorzystywania tych instrumentów w całej Unii, umożliwiając Parlamentowi weryfikację czy jego priorytety polityczne są realizowane, a także wzmoczoną kontrolę tych instrumentów przez Europejski Trybunał Obrachunkowy;

Instrumenty finansowe - kontekst

1. przypomina, że wprowadzenie instrumentów finansowych na szczeblu europejskim było postrzegane jako środek pozwalający Unii zwiększyć ilość inwestycji w realnej gospodarce europejskiej zgodnie z celami Unii w kontekście stałego zmniejszania się środków przeznaczonych na jej budżet, podczas gdy ambicje polityczne i, co za tym idzie, potrzeby Unii nie przestały rosnąć;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0266.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0331.

Piątek, 26 października 2012 r.

2. podkreśla, że ostateczny cel instrumentów finansowych i powód ich istnienia oparty jest na ich możliwości działania w sytuacjach niewydolności rynku lub niewystarczającego poziomu inwestycji jako katalizatora umożliwiającego, w oparciu o wkład z budżetu Unii, uruchomienie finansowania - publicznego i/lub prywatnego - na rzecz projektów, w przypadku których rynek okazuje się osłabiony lub niedoskonały; zauważa, że w tej sytuacji interwencja sektora publicznego umożliwi zmniejszenie kosztów związanych z ryzykiem, przez częściowe ich przejęcie, przez co ułatwia realizację odnośnych projektów;
3. zauważa, że dotąd tworzone instrumenty finansowe obejmowały bardzo zróżnicowane rodzaje interwencji, począwszy od nabycia udziałów w funduszach własnych/funduszach venture-capital (equity/venture capital) po mechanizmy gwarancyjne/kontrgwarancje u pośredników finansowych (w szczególności w bankach), poprzez instrumenty dzielenia ryzyka z instytucjami finansowymi w celu stymulacji inwestycji, innowacji i badań;
4. stwierdza, że tę różnorodność uzasadnia różnorodność dziedzin objętych instrumentami finansowymi (wsparcie dla MŚP, energia, zmiana klimatu, zatrudnienie i mikrokrety, badania i innowacje, infrastruktura transportowa, technologie informacyjne);
5. podkreśla, że korzystanie z instrumentów finansowych jest regulowane przez ściśle określone przepisy prawne (wymagana zgoda władzy ustawodawczej) i budżetowe; zauważa, że korzystanie z instrumentów finansowych nie obciąża finansowo w sposób niespodziewany budżetu Unii, gdyż zobowiązania budżetowe UE są ograniczone do kwoty wkładu Unii przeznaczonej na te instrumenty finansowe na podstawie rocznych dotacji budżetowych, zgodnie z ustaleniami władzy budżetowej, i nie daje podstaw do powstania zobowiązań warunkowych w budżecie Unii; dodaje, że w rzeczywistości instrumenty finansowe przyczyniają się do właściwego i skutecznego zarządzania finansowego funduszami publicznymi, jako że wkład do budżetu może wygenerować przychody, które mogą zostać ponownie zainwestowane („środki powracające”) w te instrumenty finansowe, zwiększając w ten sposób możliwość interwencji i skuteczność działania sektora publicznego; podkreśla zatem, że operacje finansowane przy użyciu instrumentów finansowych muszą być właściwie kontrolowane przez Trybunał Obrachunkowy UE, a współustawodawcy powinni być wyczerpująco informowani o wszelkich wnioskach;
6. przypomina, że istnieją trzy rodzaje sytuacji w zakresie inwestycji: 1) optymalna, w przypadku której istnieje pewność, że inwestycja przyniesie zysk i w przypadku której możliwe jest finansowanie przez rynek, 2) nieoptymalna, w przypadku której inwestycja przynosi zysk, lecz jest on niewystarczający, aby zapewnić finansowanie przez rynek, i w przypadku której uzasadnione jest wykorzystanie instrumentów finansowych, 3) charakteryzująca się brakiem zysku lub nieznacznym zyskiem, co pociąga za sobą konieczność interwencji Unii w postaci dotacji, które mogą zostać połączone z instrumentami finansowymi, o ile projekt dopuszcza taką możliwość;
7. powtarza, że większe korzystanie z instrumentów finansowych nie powinno stać się strategią ograniczającą budżet Unii, powinno natomiast służyć optymalizacji jego wykorzystania, i wyraża zadowolenie z faktu, że Komisja, we wspomnianym komunikacie w sprawie instrumentów finansowych, przyznaje, że „intencją kryjącą się za większym korzystaniem z innowacyjnych instrumentów finansowych nie jest zastąpienie dotacji instrumentami finansowymi”;
8. podkreśla, że dotychczas nabyte doświadczenie w zakresie instrumentów finansowych jest ogólnie zadowolające, nawet jeśli ich efekty mnożnikowe różnią się znacznie w zależności od dziedzin interwencji, celów sektorowych do zrealizowania za pomocą instrumentów finansowych, proponowanego rodzaju instrumentów finansowych i sposobów jego wdrożenia;
9. zauważa, że instrumenty finansowe w zakresie wewnętrznych polityk Unii są wdrażane na poziomie europejskim (zarządza nimi sama Komisja lub upoważniony przez nią organ) bądź krajowym, w ramach polityki regionalnej i spójności (zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi);
10. podkreśla, że ich wdrażanie wiąże się z udziałem szeregu podmiotów, począwszy od Komisji jako organu odpowiedzialnego za wykonanie budżetu Unii po Grupę EBI (Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Fundusz Inwestycyjny) poprzez banki krajowe lub lokalne, komercyjne lub specjalizujące się w inwestycjach lub rozwoju oraz inwestorów prywatnych i publicznych; oraz że ogólnie ich sukces zależy od mobilizacji publicznych, quasi-publicznych i prywatnych pośredników finansowych, których cele różnią się w zależności od dziedzin interwencji (instytucje oferujące mikrokrety, fundusze gwarancyjne dla MŚP, organizacje rozwoju regionalnego, fundusze wspierania badań itd.);

Piątek, 26 października 2012 r.

11. zauważa w szczególności znaczne różnice pomiędzy instrumentami finansowymi zarządzanymi centralnie na poziomie unijnym, a instrumentami finansowymi realizowanymi w oparciu o zarządzanie dzielone w dziedzinie polityki regionalnej i spójności lub w dziedzinie stosunków zewnętrznych;

12. zauważa, że instrumenty finansowe w dziedzinie polityki spójności miały różne wyniki w różnych państwach członkowskich i w zależności od typu instrumentu finansowego; przyznaje, że instrumenty finansowe w kontekście polityki spójności ponosiły konsekwencje niskiej jakości ram ustawodawczych, które powodowały opóźnienia w procesie wdrażania, trudności z osiągnięciem masy krytycznej i znaczącego efektu mnożnikowego oraz brak nadzoru i koordynacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, aby wzmocnić ramy ustawodawcze i dzięki temu rozszerzyć stosowanie instrumentów finansowych w polityce spójności w kolejnym okresie programowania (2014–2020);

13. zauważa w kwestii instrumentów finansowych w ramach polityki zewnętrznej, że wzrosła liczba zaangażowanych międzynarodowych instytucji finansowych, podobnie jak efekt mnożnikowy wkładu Unii, lecz że zakres instrumentów, których liczba szczególnie wzrosła w ciągu ostatnich lat (obecnie jest ich trzynaście) jest zbyt szeroki;

14. zauważa, że te instrumenty finansowe wdrażane są na mocy porozumień, jeszcze bardziej złożonych niż porozumienia zawarte w dziedzinie działań wewnętrznych, przewidujących szereg różnych procedur zarządzania i udział różnego rodzaju podmiotów (EBOR, organizacje międzynarodowe);

15. zauważa, że w tych warunkach wpływ interwencji z budżetu Unii na przedsiębiorców i obywateli jest czasem niewidoczny;

16. zauważa w kwestii polityki zewnętrznej, że przeważająca większość instrumentów finansowych umożliwia ponowne zainwestowanie środków powracających, natomiast w przypadku polityki wewnętrznej sytuacja jest odwrotna;

17. zauważa, że – w zależności od potrzeb – instrumenty finansowe były opracowywane zgodnie z różnymi celami i środkami strategicznymi i w sposób nie zawsze skoordynowany, co powoduje pewne problemy związane z ich zaszeregowaniem;

18. zauważa, że wdrażanie instrumentów finansowych wymaga czasu, mobilizacji wysokich kompetencji w dziedzinie inwestycji, starannego przygotowania projektów i szerokiej wiedzy z zakresu mechanizmów rynkowych, lecz że wiąże się to z możliwością poprawy zarządzania i skuteczności wspieranych projektów poprzez połączenie konkretnych kompetencji i wiedzy zaangażowanych podmiotów; zauważa, że instrumenty finansowe stanowią zachętę do wspólnego wykorzystania zasobów finansowych i ludzkich w ramach realizacji wspólnych i strategicznych celów unijnych;

Propozycje Komisji dotyczące okresu objętego kolejnymi wieloletnimi ramami finansowymi (2014–2020)

19. zauważa, że na lata 2014–2020 Komisja proponuje niewielką liczbę instrumentów finansowych w zakresie polityki wewnętrznej, których zakres zastosowania się zwiększa; z zadowoleniem przyjmuje tę zmianę, która powinna zwiększyć widoczność tych instrumentów dla podmiotów, pomóc im w osiągnięciu masy krytycznej i poprawić podział i zróżnicowanie ryzyka związanego z tymi instrumentami, zgodnie z podejściem portfelowym;

20. z zadowoleniem przyjmuje projekt Komisji w sprawie stworzenia platform dla instrumentów kapitałowych i dłużnych; zauważa, że celem tych platform będzie uproszczenie, znormalizowanie i poprawa spójności ogółu innowacyjnych instrumentów finansowych wdrażanych dzięki środkom z budżetu Unii; podkreśla, że aby platformy były operacyjne i skuteczne w stosowaniu, ramy ich działania i inne szczegóły techniczne powinny być przedstawione we właściwym czasie, a w każdym razie przed rozpoczęciem kolejnego okresu programowania w latach 2014–2020;

Piątek, 26 października 2012 r.

21. w tym kontekście zwraca uwagę na stworzenie w najbliższym czasie platformy unijnej na rzecz współpracy zewnętrznej i rozwoju, służącej poprawie jakości i skuteczności mechanizmów „blendingu” (połączenie dotacji i pożyczek) stosowanych w ramach tych polityk, z należyтым uwzględnieniem ram regionalnych regulujących stosunki Unii z poszczególnymi państwami partnerskimi; zauważa, że platforma ma za zadanie pomagać jednocześnie w ocenie istniejących instrumentów polityki zewnętrznej oraz w opracowywaniu nowych instrumentów na lata 2014–2020;

22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zastosowanie instrumentów finansowych jest rozszerzane w obrębie polityki spójności na wszystkie cele tematyczne oraz wszystkie fundusze wspólnotowych ram wsparcia oraz na takie projekty i grupy projektów bądź części programów, które będą przynosić dochody i zyski i dzięki temu są dostosowane do instrumentów finansowych w następnym okresie programowania; podkreśla jednak, że konieczne jest baczniejsze przyjrzenie się stosowanym instrumentom finansowym w celu zmniejszenia ryzyka niewystarczającej koordynacji oraz nakładania się różnych systemów;

23. zauważa, że ujednolicone modele instrumentów zostaną udostępnione krajowym organom zarządzającym (instrumenty „off-the-shelf”); ocenia, że ich sukces wymaga terminowego przedstawienia szczegółów technicznych i wzmożonej wymiany informacji pomiędzy Komisją i lokalnymi władzami administracyjnymi;

24. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rozporządzenie (EU, Euratom) nr 966/2012 [nowe rozporządzenie finansowe] stwarza ramy ustawodawcze odniesienia dla definiowania, tworzenia i wykorzystania instrumentów finansowych, gwarantując tym samym ich zgodność z celami i interesami Unii;

25. uważa, że stworzeniu wspomnianych platform mogłoby towarzyszyć wprowadzenie stałej centralnej koordynacji instrumentów finansowych sprawowanej przez Komisję; zauważa, że powstała międzyresortowa grupa ekspertów w dziedzinie instrumentów finansowych (FIEG) i uważa, że jej zadaniem powinno być wzmocnienie możliwości instytucjonalnych Komisji w monitorowaniu instrumentów finansowych;

26. jest zdania, że wdrożenie innowacyjnych instrumentów finansowych pod auspicjami Unii przyczyni się do wykorzystania finansów z korzyścią dla gospodarki realnej na rzecz projektów o europejskiej wartości dodanej;

Opracowywanie nowych instrumentów finansowych

27. podkreśla, że od połowy lat 90. notuje się ciągły spadek inwestycji publicznych w Unii i że po wybuchu kryzysu finansowego w 2008 r. nastąpiło wzmocnienie tej tendencji; zauważa ponadto, że promotorzy projektów muszą się zmierzyć z zaostreniem warunków przyznawania kredytów i z utrudnionym dostępem do rynku kapitałowego; w tej sytuacji jest przekonany, że stały rozwój instrumentów finansowych na szczeblu krajowym oraz unijnym może się stać jednym z istotnych elementów, jeśli Unia zamierza zapewnić, w skoordynowany sposób, powrót do inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;

28. podkreśla, że zgodnie z szacunkami Komisji, realizacja strategii „Europa 2020” oraz jej 7 inicjatyw przewodnich będzie wymagała globalnych inwestycji na całym terytorium Unii o wysokości 1 600 miliardów euro do 2020 r.; zauważa, że te inwestycje odpowiadają różnym celom, od realizacji wielkich projektów związanych z infrastrukturą do wsparcia mniejszych projektów przedstawiających duży potencjał rozwoju w skali lokalnej i regionalnej, w tym działań na rzecz spójności społecznej;

29. ponownie podkreśla, że instrumenty finansowe mają na celu ułatwianie lub umożliwianie realizacji projektów uznawanych za niezbędne w celu osiągnięcia celów strategicznych Unii i muszą one zatem w większym stopniu uwzględniać ramy czasowe programów i dostosowywać się do nich;

Piątek, 26 października 2012 r.

30. jest głęboko przekonany, że instrumenty finansowe muszą realizować jeden lub więcej konkretnych celów politycznych Unii, zwłaszcza tych określonych w strategii „Europa 2020”, funkcjonować w sposób niedyskryminacyjny, posiadać wyznaczoną datę zakończenia, respektować zasady należytego zarządzania finansami i uzupełniać tradycyjne instrumenty, takie jak dotacje, przez co poprawią jakość wydatków i wniosą wkład w zasady przewodnie gwarantujące optymalne wykorzystanie zasobów finansowych;

31. uważa, że innowacyjne instrumenty finansowe mogą ułatwić wdrażanie partnerstw publiczno-prywatnych przyciągając w większym stopniu kapitał prywatny na rzecz projektów w zakresie infrastruktury publicznej;

32. podkreśla znaczenie ocen ex ante w identyfikacji przypadków niewydolności rynku lub nieoptymalnych warunków dla inwestycji, potrzeb inwestycyjnych, potencjalnego udziału sektora prywatnego, możliwości uzyskania ekonomii skali i kwestii masy krytycznej oraz w weryfikacji, czy instrument nie powoduje zakłóceń konkurencji w obrębie rynku wewnętrznego i nie narusza zasad w zakresie pomocy państwa; wzywa Komisję do wprowadzenia obiektywnych, wielotematycznych i odpowiednich wymogów w zakresie roli i stosowania oceny ex ante; jest głęboko przekonany o słuszności polityki opartej na faktach i uważa, że takie oceny przyczynią się do wydajnego i skutecznego funkcjonowania instrumentów finansowych;

33. uważa, że niezbędne jest uwzględnienie, w ramach podejścia zorientowanego na wyniki, akceptowalnej liczby prostych wskaźników jakościowych i/lub ilościowych w ocenach ex ante i ex post wszystkich instrumentów finansowych, zarówno w odniesieniu do wyników finansowych instrumentu, jak i jego wkładu w realizację celów Unii; ocenia, że wymóg ten nie może powodować nadmiernego obciążenia administracyjnego dla organów zarządzających; podkreśla w tym kontekście, że konieczna ocena ex post innowacyjnego instrumentu finansowego może spowodować przerwanie ciągłości w jego wykorzystaniu;

34. zauważa jednak, że mnożenie instrumentów finansowych wiąże się z licznymi wyzwaniem w kwestii regulacji, zarządzania i kontroli ich skuteczności oraz że niezbędne jest znalezienie równowagi pomiędzy z jednej strony potrzebą przejrzystości i kontroli, a z drugiej wystarczającym poziomem skuteczności i szybkością wykonania; jest zdania, że zmniejszenie liczby instrumentów finansowych mogłoby zminimalizować rozbieżności i zapewnić wystarczającą masę krytyczną;

35. podkreśla więc znaczenie ram ustawodawczych, które powinny być możliwie najprostsze, najbardziej klarowne i przejrzyste, które nie powinny stanowić dodatkowego obciążenia administracyjnego dla pośredników i beneficjentów i które powinny czynić instrumenty finansowe atrakcyjnymi dla inwestorów publicznych i prywatnych;

36. uważa zwłaszcza, że zasady dotyczące sprawozdawczości powinny zostać ulepszone, aby były one jasno określone i miały w miarę możliwości jednolity charakter, w celu umożliwienia osiągnięcia akceptowalnej równowagi pomiędzy wiarygodnością informacji a atrakcyjnością instrumentów finansowych; wzywa Komisję do wprowadzania właściwych systemów zarządzania i kontroli, które zagwarantują stosowanie obowiązujących zasad audytu;

37. wzywa Komisję do dostarczania Parlamentowi oddzielnego, jednolitego i podsumowującego sprawozdania rocznego dotyczącego instrumentów finansowych, przedstawiającego cele, do jakich są stosowane i osiągnięte wyniki, w podziale na rodzaj funduszu, cel tematyczny i państwo członkowskie;

38. w związku z nieodłącznym brakiem widoczności tych instrumentów finansowych zwraca się do Komisji o pilne podjęcie środków zapewniających odpowiednie informowanie na temat tego typu działań finansowanych z budżetu europejskiego, skierowanych nie tylko do potencjalnych inwestorów, ale i do obywateli europejskich; podkreśla znaczenie przeprowadzenia szeroko zakrojonej ogólnounijnej kampanii informacyjnej na temat nowych instrumentów finansowych, która umożliwiłaby dostęp do tych instrumentów wszystkim inwestorom, niezależnie od wielkości podmiotu, który reprezentują;

Piątek, 26 października 2012 r.

39. podkreśla, że efekty dźwigni i efekty mnożnikowe znacznie się różnią w zależności od dziedziny interwencji; uważa, że prawodawca Unii nie powinien ustalać zbyt jednolitych celów w tej dziedzinie, gdyż siłą rzeczy efekty te zależą w znacznym stopniu od okoliczności gospodarczych oraz od właściwości danej dziedziny;

40. podkreśla, że zakres wdrażania instrumentów finansowych należy jeszcze określić i może on ulec szybkim zmianom; w związku z tym zauważa, że zdolność do tworzenia lub do elastyczności i dostosowania się do warunków lokalnych powinna być jak największa; proponuje więc, aby kwota przeznaczana corocznie na każdy instrument mogła być dostosowywana przez władzę budżetową, jeśli będzie to sprzyjało osiągnięciu celów, do realizacji których został on utworzony;

41. ponownie podkreśla, że ponowne inwestowanie odsetek i innych dochodów wygenerowanych przez dany instrument w ramach tego instrumentu („środki powracające”) musi być zasadą działania obowiązującą w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych i że każdy wyjątek od tej zasady musi być należycie uzasadniony; z zadowoleniem przyjmuje postęp w tym zakresie obecny w nowym rozporządzeniu finansowym, które wejdzie w życie w przyszłym roku;

42. uważa, że konieczne jest pogłębienie wiedzy fachowej oraz zwiększenie możliwości technicznych organów zarządzających, pośredników finansowych oraz banków w zakresie korzystania z instrumentów finansowych oraz zarządzania nimi; zaleca wzmożoną wymianę ekspertyz pomiędzy tymi wszystkimi podmiotami, zwłaszcza podmiotami posiadającymi wiedzę o danym rynku krajowym, przed przyjęciem przez Komisję aktu wykonawczego określającego znormalizowane instrumenty udostępnione państwom członkowskim; uważa, że sprawą podstawowej wagi jest to, aby taka wymiana była dokonywana we właściwym czasie, jako że jest niezbędna do pokonania przeszkód kulturowych, ugruntowania pozycji instrumentów finansowych i zapewnienia im możliwie największych szans powodzenia;

43. jest przekonany, że należy dostrzec rolę różnych krajowych i regionalnych instytucji bankowych, mających niezbędne doświadczenie i niezbędną wiedzę fachową dotyczącą szczególnych warunków lokalnych i regionalnych, w opracowywaniu i wdrażaniu instrumentów finansowych;

44. uważa, że innowacyjny charakter instrumentów finansowych wymaga wprowadzenia ram koordynacji publicznych instytucji finansowych, którym przyznane zostaną uprawnienia w zakresie wykonywania budżetu przeznaczonego na instrumenty finansowe i w które zaangażowani byłiby przedstawiciele Komisji, Rady i Parlamentu;

45. z zadowoleniem przyjmuje szybko osiągnięte porozumienie pomiędzy Parlamentem a Radą w sprawie realizacji etapu pilotażowego (2012–2013) w zakresie obligacji projektowych w dziedzinie transportu, energii i technologii informacyjnych⁽¹⁾; wyraża chęć – na podstawie pełnej niezależnej oceny tego etapu pilotażowego – dokonania oceny, jakie przyszłe działania należy podjąć w celu poprawy efektywności wydatków unijnych oraz zwiększenia wysokości nakładów inwestycyjnych na projekty priorytetowe;

46. w związku z tym wzywa do wdrożenia w trybie pilnym inicjatywy w zakresie obligacji projektowych oraz do szczegółowego rozważenia stosowności nowej, odrębnej inicjatywy mającej na celu emisję obligacji europejskich na finansowanie infrastruktury z bezpośrednim udziałem kapitału UE w będących przedmiotem wspólnego zainteresowania projektach infrastrukturalnych o dużej europejskiej wartości dodanej, w drodze publicznej emisji obligacji projektowych przez Unię;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte z 5 lipca 2012, P7_TA(2012)0296.

Piątek, 26 października 2012 r.

47. uważa, że posiadanie przez Unię – samodzielnie lub wspólnie z państwami członkowskimi – bezpośredniego udziału w kapitalizacji projektów infrastrukturalnych (charakteryzujących się długoterminowym zwrotem z inwestycji) stanowiłoby wyraźny sygnał dla inwestorów publicznych i prywatnych, a także rynków finansowych; uważa, że taki udział UE w roli inwestora powinien zapewnić spójność z długoterminowymi celami politycznymi Unii oraz że stanowiłby on gwarancję realizacji projektu, wywołując silny efekt stymulujący i równie silny efekt dźwigni;

48. przyjmuje z zadowoleniem także porozumienie osiągnięte na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 28 i 29 czerwca 2012 r. w sprawie podwyższenia kapitału EBI o 10 miliardów euro, co pozwoli grupie EBI zwiększyć swoją zdolność udzielania pożyczek w Unii w kolejnych latach o ok. 60 miliardów euro i w ten sposób spełnić oczekiwaną funkcję antycykliczną w ramach wspólnych wysiłków podejmowanych w celu ożywienia gospodarki europejskiej; przypomina, że przyjmuje się powszechnie, iż efekt mnożnikowy pożyczek EBI wynosi trzy; w związku z tym podkreśla, że to nowe zobowiązanie nie może być realizowane kosztem równoległego wzmocnienia i ulepszania wspólnych instrumentów EBI – budżetu Unii w zakresie dzielenia ryzyka lub udziałów kapitałowych, ponieważ służą one do wspierania innych rodzajów projektów i działań niż te, które są objęte pożyczkami EBI i których efekt mnożnikowy przewyższa efekt mnożnikowy pożyczek EBI;

49. zwraca uwagę, że bez względu na poziom realizacji instrumentów finansowych pełne osiągnięcie zamierzonych efektów będzie możliwe jedynie wtedy, gdy zapewnione zostanie środowisko prawne i regulacyjne sprzyjające ich rozwojowi, na przykład w kwestii traktowania inwestycji długoterminowych w ramach zasad ostrożnościowych poddawanych obecnie przeglądowi (Bazylea III, Wypłacalność II);

50. wierzy, że wpływ powszechniejszego wykorzystywania instrumentów finansowych na europejską gospodarkę okaże się bardzo pozytywny, żywi jednak obawy, że korzystanie z tych instrumentów będzie ograniczone w praktyce do projektów przynoszących zyski w krótkim i średnim okresie; wyraża obawę, że inwestycje w projekty w równym stopniu niezbędne do osiągnięcia celów strategicznych UE na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu mogą nie zostać zrealizowane, ponieważ uznaje się je za bardzo ryzykowne dla inwestorów oraz z powodu braku środków publicznych; w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia w jak najkrótszym terminie wniosków w celu ułatwienia uruchomienia oszczędności, obecnie niedostatecznie wykorzystywanych, na rzecz wspierania projektów krótko- i długoterminowych generujących trwały wzrost gospodarczy w Unii;

51. uważa, że w przypadku gdy masa krytyczna danego innowacyjnego instrumentu finansowego jest wystarczająca, może to znacznie podnieść atrakcyjność dla prywatnego rynku kapitałowego z uwagi na ograniczone ryzyko wynikające ze znaczącej wielkości portfolio projektu i możliwej płynności wymiany handlowej na rynkach;

52. podkreśla konieczność dopilnowania, aby ewentualne pojawienie się „mieszanej gospodarki finansowej” nie doprowadziło do sytuacji, w której innowacyjne instrumenty finansowe staną się złożonymi instrumentami pochodnymi, które mogą być sekurytyzowane lub których pierwotne przeznaczenie może ulec zmianie;

*

* *

53. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
